

Iktatószám	Budapestre vonatkozó ujságci	Osztályozás	910.2
Szerző	Cím <i>Roosevelt Bpsten.</i>	Hely	
Forrás: <i>Uj hirek.</i>		Idő <i>1910</i>	
	<i>Bp. 1910 11/18.</i>	Helyszám	

Roosevelt Budapesten Eberhardon

Tegnap délelőtt tíz óra 30 perckor érkezett meg Pozsonyba az a vonat, a mely Rooseveltet és kíséretét hozta magyar földre. A pályaudvaron nagyszámu közönség várta a volt köztársasági elnököt. A város nevében Brolly Tivadar polgármester köszöntötte a nagy vendéget, majd Jankovics Marcell intézett hozzá angol nyelven üdvözlő beszédet. A várakozók között ott volt Apponyi Albert gróf is, aki bekötött fejfel jelent meg. Tegnap Eberhardon kocsikázás közben baleset érte.

Roosevelt az üdvözlő beszédekre ezt a választ adta:

Vendéglátó barátom! Tisztelt uraim! Igazán örömmre szolgál, hogy eljöhettek ennek a nagy és szép történelmi magyar nemzetnek hazájába. Meg lehetnek győződve, hogy miként minden művelt ember, mindenkor nagy érdeklődéssel és különös rokonszenvvel figyeltem történelmüket és fejlődésüket, különösen mert magam is messze nyugati részből való vagyok és úgy találtam, hogy vannak közös vonások a férfias jellemben és mindenkor különösen érdekelt az egykori lovas nemzet, mely Árpád vezért követve, itt Európa közepén, a népek ölében hazát talált és fentartott. Ujra csak kifejezhetem legőszintébb örömemet és hálás köszönetemet szíves fogadásukért.

A beszéd után, amelyet kitörő lelkesedéssel fogadott a publikum, Roosevelt Apponyi gróffal és a társaság többi tagjaival automobilba ültek. A menet a Stefánia- és Frigyes főherceg-uton, a Nagy Lajos-téren, a Mihály-utcán, a Deák-utcán, a Kossuth Lajos-téren és

a Hid-utcán át haladt a Mária Terézia-szoborhoz. Innen Eberhard felé haladtak. A közbeeső községekben a nép lelkesedéssel fogadta Roosevelteket, mindenütt leszállt automobiljáról és mindenütt válaszolt az üdvözlő beszédre. A nagy amerikai Eberhardon Apponyi gróf kastélyában fogadta a községi előljáróság. Egy óraker szűkebbkörű ebéd volt Apponyiéék, Rooseveltek, Hengelmüller báró nagykövet és családja és Nash amerikai főkonzul részvételével. Délután Pozsonyból Szapary Ilona grófné és Frankenstein báróné kocsin Apponyiékhöz érkeztek. Apponyi gróf délután 3 óraker Knal Antal uradalmi számtartó lakásán az összegyűlt fővárosi és pozsonyi ujságírók előtt kijelentette, hogy Roosevelt el van ragadtatva a fogadtatástól és a lakosság spontán lelkesedésétől. Roosevelt ismételtén kifejezte sajnálatát, hogy csak rövid ideig maradhat Magyarországon.

Budapesten

Öt óra tájban Rooseveltek elhagyták Eberhadot és Cseklésre utaztak, ahol a vasúti állomáson nagy publikum gyűlt egybe. Fél két óraker a bécsi gyorsvonathoz kapcsolt szalónkocsiba ült Roosevelt és kísérete, közöttük volt Apponyi Albert gróf is, a szalónkocsiba ült. Este 9 óra öt perckor már itt voltak Budapesten.

A szakadó eső a vasárnapi publikumot azonban nem tartóztatta vissza attól, hogy a nyugati pályaudvar környé-

két el ne foglalja. Amerre a szem ellátott, csupa esernyő; az indóház udvarában és a Perronon pedig a belépőjegyekkel igazoltak szorongtak. A rend nem volt példásnak mondható. Mindenki a királyi váróterem felé törtetett és e közben kegyetlen incidensek estek. Égő szivarokkal átlukkasztotta az egyik polgártárs a másik kalapját és ezt a másik felesége azzal koszulta meg, hogy kalaptűjével homlokra szurta a gyujtogatót. A rend fentartására kivezényelt 120 rendőr alig tudott rendet teremteni. A Perronon megjelentek a mentők, akiknek akadt némi dolguk és fehér sapkáikban ez egyetemi énekkar tagjai. Ezekben azonban sérelem esett. A polgármester ugyanis, akihez fordultak, hogy nekik alkalmas helyet adjon, ezt a kérésüket nem teljesíthette a nagy szorongás miatt. A fiatal emberek félre álltak és később parázs tüntetést is rendeztek a polgármester ellen.

A vonat még alig állt meg, már hatalmas „hurra!” és „éljen!” kiáltások reszkettették meg a levegőt. A gyorsvonat teteje, mint egy parancsszó, vasúti munkásokkal telt meg, akik pompásan láttak mindent. Többen a publikum közül megirigyelték a munkásokat és ők maguk is fölkapaszkodtak a kocsi ketejére, úgy, hogy itt is tolongás támadt és a lent álló közönség izgalmasan várta, hogy valamelyik a föntiek közül lepottyan a városatyák fejére. Azonban nem történt baj. A közvetlenül a podgyászkocsi után kapcsolt szalónkocsiból elsőnek Roosevelt lépett ki, nyomában Kermitt nevű fia, majd gróf Apponyi. A volt elnököt dr. Bárczy István miniszterelnöki titkár üdvözölte,

(Köt. v. füz.)
előbb gróf Khuen-Héderváry miniszterelnök nevében, utána pedig Bárczy, a polgármester köszöntötte angolul a hires vendéget. A beszéd így szólt:

Mi, a magyar főváros polgárai kijöttünk ide, hogy önt, mikor e város küszöbét átlépi, szívünk egész melegével üdvözöljük és biztosítjuk önt még nagyrabecsülésünkről és arról, mennyire örvendünk és büszkéek vagyunk, hogy látogatásával városunkat megtiszteli. A magyar nép és a főváros közönsége határtalan tisztelettel viseltetik ön iránt, akiben nemcsak a hatalmas amerikai nemzet legnagyobb fiát, nemcsak a népek békéjének, az emberi szabadságnak és felvilágosodásnak apostolát, de egyúttal a magyar nemzetnek egy igaz, kipróbált barátját látja, aki felelősségteljes, nagy állásában is oly sokszor tanujelét adta irántunk való igaz rokonzásának.

Valamikor az amerikai nép kitörő lelkesedéssel fogadta Kossuth Lajost, mi nem kisebb lelkesedéssel fogadjuk önt, kinek látogatása mindenkor emlékezetes eseménye lesz városunk történetének. Kellemes napokat kívánok és reménylem, hogy úgy ön, mint nagyrabecsült családja jól fogja érezni magát közöttünk.

Beszédjét e szavakkal végzi be:
— Éljen Roosevelt.

Ezer és ezer ember ismételte ezt a kiáltást és a lelkesülés tetőpontjára emelkedett, amikor Roosevelt beszélni kezdett. Roosevelt angolnyelvű beszédjének ez a magyar fordítása:

— Nagy utamban mindenütt szívélyesen fogadtak, de ily szívélyesen, becsületemre mondom, nem fogadtak sehol. Nagyon örvendek, hogy e kedves városba, ahol annyi igazjóbárára találtam, eljöhettem a fiammal együtt. Mindenhol jártam, Európa sok városában jártam, megfordultam Párisban, tudok egy keveset franciául, Budapesten még nem voltam.

E szavai után nagy meglepetésre, amit azután fokozott mértékben kitörő orvációt követett, magyar nyelven ezeket mondotta:

— *Budapesten még nem voltam, de azért mégis tudok egy kicsit magyarul.* Majd angolul folytatta:

— Ujból örömmnek adok kifejezést abból az alkalomból, hogy önök közé, igaz barátaim közé eljöhettem.

Roosevelt szavait percekig tartó éljenzés és taps követte.

Roosevelt azután az udvari várótermen át az udvarra jött, ahol fogadta az amerikai kolónia üdvözlését. Majd fiával beült gróf Szapáry Pál automobiljába és a tömeg hatalmas éljenzése közepett, szállására, a Hungária-szállóba vitette magát.

Reggel a Hungáriában

Fél nyolc van még, de a Hungária-szálloda máskor oly előkelően csendes előcsarnoka ma szokatlanul élénk. Előkelő urak, újságírók várakoznak Rooseveltre, hogy láthassák az ex-elnököt. *Burger* Lajos, a Hungária igazgatója és *Kalmár*, a szálloda detektívje buzgókodtak a közönség között. Hamarosan híre terjedt, hogy Roosevelt pont fél nyolckor félkelt és már öltözködik. A közönség lázas izgatottsággal lesi-várja, hogy mikor válik láthatóvá az elnök alakja.

De nemcsak bent az előcsarnokban, hanem kint a Hungária előtt is gyülekezik a közönség. A dunaparti korzón sokan sétálnak s a kávéház terraszra is tömve van. Várják-lesik az emberek: hátha Roosevelt megjelenik a balkonon, gyönyörködni a pompás kilátásban, amelyet a szép, napos tavaszi reggelen a budai vár és környéke nyújt.

Pont félkilenc. Egyszerre csak megnyílik az elsőemeleti balkónos szoba ajtaja és kilép rajta Roosevelt a titkárával. Rendkívül jóarcu, polgári kinézésű férfi, öszesedő bajuszszal és szokés hajjal. Orrán aranykeretű csipetűt visel. Fekete zsaket és mellény van rajta, csikos nadrággal. Titkára borotvált arcu, kis fekete ember, igazi amerikai típus. Amint kilépnek, a meglepetés kiáltása hangzik el Roosevelt ajkáról. Angolul beszélnek, de lehallatszik az utcára szavuk:

— Felséres, elragadó, nagyszerű!

Pár percig gyönyörködnek a kilátásban. Ezalatt száz meg száz ember gyülekezik a balkon alá, nézik, csodálják Amerika legelső emberét, aki hajdonfövel, közönséges polgári módon áll ki a balkonra, hogy reggeli előtt egy kis friss dunai levegőt szívjon magába.

Roosevelt észreveszi a közönséget és hirtelen bevönul a szobájába.

*

Ezalatt mi újságírók — és egypár kiváltságos ember — felvonulunk az első-

emeleti folyosóra, Roosevelt lakosztálya elé. Ebben a pillanatban viszik be a reggelit a volt elnöknek. Teát, lágytojást és sonkát reggelizik. Reggelije azonban alig tart pár percig s a titkár már is jelenti a kiunt várakozó *Németh József* földművelésügyi miniszteri osztálytanácsosnak, hogy az elnök fogadja. Pár perc múlva kijön *Németh* osztálytanácsos. Megkérdezzük a mai programmra vonatkozólag. Még nem tud semmit. Ellenben elmondja, hogy Rooseveltet rendkívül meglepte és meghatotta a tegnapi fogadtatás. Jelekesedéssel beszél egy kis leányról, aki bokkrétát nyújtott át neki a váróteremben. Csak azt sajnálja, hogy meg se köszönhette a figyelmet, mert a emberáradat elsodorta a kisleány mellől.

Mindenki a mai programmra kíváncsi, de ezt maga Roosevelt sem tudja. Ezt *Hengelmüller* nagykövet állapítja meg. Ő azonban csak későn, kilenc óra felé kelt. Végre közlik a programmot, amely a következő:

Roosevelt délelőtt féltizenegyor automobilon felmegy a Várba és leadja névjegyét gróf *Khuen* miniszterelnök-nél és *József főhercegnél*. Háromnegyed tizenkettőkor a parlament épületébe megy, ahol egy interparlamentáris konferencia keretében gróf *Apponyi* üdvözl. Félegykor reggeli *József főhercegnél*. Félháromkor a mezőgazdasági muzeum meglepetése. Félhatkor az amerikaiakat fogadja s este nyolc órakor diner a Park-klubban.

Féltizenegyig Roosevelt elbeszélgett a hozzátartozóival, mialatt több csomag és távirat érkezett a címére s ekkor gróf *Szapáry Pál* automobilján, a közönség zajos éljencitől kísérvé — elindult a várba.